

(rozhovor se Sputniky Táňou a Tomislavem Vašíčkovými)

Před nedávnem jsem přečetl knihu [SPUTNICI náš kamarádský ROCK 'N' ROLL](#), vydanou k loňskému padesátému jubileu vzniku kapely

Sputnici

. V TV seriálu Bigbít řekla řada muzikantů, že praotcem českého bigbítu byla jednoznačně kapela Sputnici. Protože více poznání než kniha poskytuje osobní setkání, domluvil jsem se s kapelníkem

Tomislavem Vašíčkem

a jeho ženou

Táňou

na rozhovoru. Manželé Vašíčkovi emigrovali krátce po sovětské okupaci v roce 1968 do Rakouska, kde od té doby žijí. Bydlí v domku v Gablitzu blízko Vídně. Občas

přijíždějí do Prahy a bydlí v krásném domě na Vinohradech, který nechal postavit otec pana Vašíčka. Dům byl znárodněn a po roce 1989 vrácen. Seděli jsme v hale vybavené původním nábytkem a já čekal, že každou chvíli přijde R. A. Dvorský nebo Oldřich Nový. Plánoval jsem povídání tak na hodinu, ale když jsem se s manžely Vašíčkovými loučil, bylo deset večer a měl jsem pocit, že jsme si toho řekli málo. Povídali jsme nejen o Sputnicích, ale i o politice, dětech a dnes i o vnoučatech. Dcera Tomislava a Táni, Caroline, je hvězdou rakouských muzikálových scén a hrála v řadě filmů. Nahrála i album pro děti s písněmi, které pro ni jako tříletou složil táta. Ze čtyř hodin báječného povídání s báječnými lidmi vyjímám malou část věnovanou éře kapely Sputnici:

Protože manželé mají stejné iniciály, označuji je v rozhovoru jejich křestními jmény - Táňa a

Tom.

Jak jste se vlastně koncem padesátých let k písničkám ve stylu rock and rollu dostávali?

Tom: Nejdřív je třeba vědět, že takové písničky existují. Naštěstí jsem měl v domě, kde teď sedíme, v prvním patře kamaráda o sedm let staršího a ten poslouchal Radio AFN Munich a Radio Luxemburg. Jeho tatínek pracoval někde v mezinárodním obchodu, jezdil ven a přivezl mu pár šelakových osmasedmdesátek, Billa Haleyho a Elvise a taky „Tina, Tina, aha“ (smích) a tak jsem poznal, že něco takového existuje a pouštěl jsem si je sám a poslouchal tuhle muziku na staré, nevím už kolika lampovce. V roce 1955 jsem slyšel Rock Around the Clock a protože jsem hrál trošku na kytaru, začal jsem to trošku pajcovat a s kamarádem Karlem „Kolvákem“ Hlavatým jsme hledali noty. Hledali jsme po antikvariátech a nějaké noty měli i naši. Máma hrála na klavír, měla skladby Jiřího Traxlera, boogie woogie a podobné věci. Když jsme se seznámili s Edou Krečmarem na gymplu, začal psát texty. Já jsem taky napsal pár textů, pokoušel jsem se o poezii, ale bylo to hrozně trapný (smích). Chtěl jsem, aby to vypadalo jako americké originály, ale nedalo se to poslouchat, tak jsem toho radši nechal (smích).

V podstatě jako jediní jste rockovou hudbu zpívali česky. Co vás k tomu vedlo?

Tom: Proč česky? Všeobecně se soudí a možná je na tom i trochu pravdy, a jak říká Pavel Sedláček, chtěli jsme klamat bolševika, aby hned nepoznal, že zpíváme rock and roll. Je pravda, že když jsme něco zpívali anglicky, sami jsme tomu dost dobře nerozuměli a také publikum. Českými texty jsme chtěli vyjádřit, co nám muzika dávala.

Měl jste kontakty s jinými tehdejšími kapelami, jako byli Crazy Boys nebo Samuel ´s? Byli jste úplně první v žánru?

Tom: Nechci tvrdit, že jsme byli úplně první, protože kapely jako Samuel ´s nebo FAPS Pavla Bobka existovaly paralelně, ale abychom pořádali společné koncerty, k tomu nedošlo. Pamatuji si, že jsme někam přišli a tam hrál Pete Kaplan s kapelou. Mě to tenkrát šokovalo. Strašně se mi líbilo, když v Radiopaláci Pavel Bobek zpíval Corrina a jiné věci, například od Buddy Hollyho a říkal jsem si: „Sakra, ty jsou strašně dobrý!“ Pak mě zase potěšilo, když jiní, co tuhle hudbu hráli říkali: „Musíme piglovat, abychom byli tak dobří jako Sputnici“ (smích).

Jaké jste měli nástroje a jak jste se k nim dostávali?

Tom: Důležitá byla kytara, koupil jsem si gibsonku, ta byla strašlivě tvrdá. Nebyla na elektriku, tak jsme si koupili snímač. Petr Janda snad ani elektrickou kytaru neměl, hrál taky na mou gibsonku. Potom si pořídil kytaru, měl takové to prkno, saxofon jsme si půjčovali za 10 korun. Problém byl, že jednou jsme měli tenora a jindy altku. Chudák Jirka Janda musel jednou hrát v bé ladění, jindy v es ladění. S klavírem nebyly potíže, protože hrálo se tam, kde byl. Na začátku jsme neměli bicí, ale to jsme vystupovali ve škole. Ivan Jonáš hrál na sedadlo od židle a bušil do něj měchačkou obalenou hadrem. Četl jsem knížku o Johnny Cashovi a ten říkal, že neměli bicí. Dávali si kus papíru nebo plechu pod struny na kytáře a Cash ukazoval na jednom videu, jak to znělo. O to jsme my byli lepší, že jsme měli bubeníka (smích). S basou to taky nebylo jednoduché, ale naštěstí jsme měli Jirku Koníčka, jehož otec byl virtuos na cello a nevím, kde vlastně Jirka k base přišel. Naší velkou silou byly hlasy, a jak jsme říkali: „My jsme měli holky“ (smích).

Vy jste vlastně byli jediní, kteří jste v té době měli v kapele dvě nebo tři děvčata na vícehlas. Proč tomu tak bylo?

Tom: Je mi záhadou, proč se v té době tak málo se ženami v kapele vícehlasně zpívalo. Nebylo tomu tak ani v profesionálních souborech a orchestrech. Doprovod, takové to „duvává“, to dělali muži unisono. Typicky to znělo například v Blues pro tebe, které zpíval Josef Zíma. Na jednom místě tam dělají muzikanti jednohlasně „ááá“. Nám se hrozně líbilo to, čemu jsme říkali „vá“ a teprve později jsme si dozvěděli, že se tomu říká doowap. Protože jsme znali sestry Němcovy, které výborně zpívaly, udělali jsme čtyřhlas.

Se sestrou Nad'ou jste byly tehdy velmi mladé, to vás maminka pouštěla zpívat na koncerty?

Táňa: Maminka na koncertech většinou byla. Pokud nebyla, tak se občas rozzlobila, ale spíš na Nad'u než na mě. Mně bylo v té době už sedmnáct, Nad'a je o čtyři roky mladší. Když jsme cítily, že bude problém s propustkou, tak se zavěsila do některého z chlapců. Jednou ji do kina provedl zavěšenou Ivan Jonáš a měla solidní vyšší boty. My jsme se na sebe mohly spoléhat, co se týká druhých a třetích hlasů, takže ...

Bez vás to prostě nešlo.

Táňa: No, nešlo, my jsme zpívaly, i když jsme myly nádobí. Zpívaly jsme dvoj až tříhlasně i s maminkou.

Nebyly jste jen vokalistky, ale i sólistky. Jak jste se o sóla dělily?

Táňa: My jsme těch sól moc neměly a občas jsme se rozzlobily na chlapce, že nám dávají málo, tak nám něco dali. (smích).

Pamatuji si na vás z dětství, když jste v roce 1962 v televizní soutěži Písničky na zítřka obsadil druhé místo s písní Buggy pro Jarunu.

Tom: Ano, byl jsem druhý a tenkrát jsem se zlobil na Karla Štědrého s Matuškou, kteří zpívali Mám malý stan a porazili mě.

V této souvislosti mě napadlo, zda jste po tomto úspěchu neuvažoval přestat hrát rock and roll a žít se populární hudbou? Mojí mamince jste se moc líbil.

Tom: Děkuji vaší mamince (smích). Nikdy jsem neuvažoval o tom, že bych se populární hudbou živil, možná že jsem byl tak hodný syn svých rodičů. Když jsem začal chodit na hodiny klavíru a zahrál něco, co se dalo poslouchat, můj táta říkal: „Doufám, že se můj syn nezvrhne na umělce.“ (smích) Někteří kamarádi jako Kolvák říkali: „Já si nedovedu představit, že bych hrál rock and roll, až mi bude padesát.“ (smích). Muziku mám hrozně rád a potřebuji ji k životu, ale mám rád i jiné věci.

Zkrátka jste do toho, jak se dnes říká, šoubyznysu nechtěl.

Tom: Jistě, nedokázal jsem si představit, že bych dělal v životě jen šoubyznys. Když se v civilním životě potřebuji odreagovat, tak dělám muziku. Když mě otráví muzika, protože mi nejde tak, jak bych chtěl, tak se zase věnuji tomu druhému.

Táňa: Manžel dělá muziku, která se mu líbí. Přehraje mi ji a mně se nakonec taky líbí. Kdyby vstoupil do tvrdého šoubyznysu, tak by byl časem nucen dělat to, co se mu nelíbí, ale co by dobře prodal.

Tom: Já bych chtěl ještě říci, že máma Táni a Nadi nechodila na všechna představení, aby hlídala své dcery, ale ona té muzice fandila a to bylo senzační.

Jak na tom byli vaši rodiče?

Tom: Moji rodiče chodili na koncerty, protože milovali svého syna a mysleli si: „Snad si jako buržoazní synek ještě více nepohorší.“ Výzdobu našeho koncertu v Lucerně dělal můj táta, který v dvaasedesáti letech lezl po štaflích a vyvěšoval Sputnika.

Jak jste dokázali vyprodat Lucernu? Je to stále sen každého zpěváka či každé kapely.

Tom: Nevím (smích).

Měl někdo na starosti propagaci kapely?

Tom: Ano, určité věci dělal Ivan Jonáš nebo Jirka Klíma a důležité lidi, například z televize, ty dělal Eda Krečmar. První plakáty a programy jsme si sami malovali, teprve za čas byly tištěné.

Na svých koncertech jste měli vyprodáno?

Tom: Například v Ječné ulici se do sálu vejde tak 300 lidí, ale bylo tam lidí mnohem víc, kteří se tam dostali různým způsobem, například okny.

Jak jste zvučili? Na jeden mikrofon?

Tom: Myslím, že v Lucerně bylo už víc mikrofonů a byli jsme hrdí na to, že jsme měli mikrofony Neumanny. S odposlechy to bylo těžké, protože monitory jsme neměli. Naši často říkali, že nerozumí textům a že muzika je příliš hlasitá. To ale říkali a říkají vždy starší lidé. Měli jsme svého zvukaře, Vládu Mikšovského, přišel s Jirkou a Petrem Jandovými. Ladění Joniky jsem si dělal sám, šroubovákem (smích).

Vím, že jste v roce 1963 ve Sputnikích skončil. Hrál jste ještě někde do odchodu do emigrace v roce 1968?

Tom: Během studia jsem zpíval v kavárně Alfa s Otou Rendlou, taneční hudbu. Tam jsem si trošku při studiích přivydělával. Pod vlivem Karla Gotta, který mi půjčil The Platters nebo Johnny Mathise jsem se pokoušel zpívat v jejich stylu. Dělal jsem i písničky s Edou Krečmarem a Pavlem Vrbou. Karty mi nelžou zpívala Eva Pilarová s Karlem Vlachem, něco jsem dělal se Slávou Kunstem a Inkognito kvartetem - ty dámy se v roce 1968 zabily v Mongolsku. Karel Duba nahrál se Zímou Chci psát na kolenou.

A kde jste zpívala do odchodu do emigrace vy?

Táňa: Já jsem neměla vlastní zkoušky, tak mě bylo dost těžké platit. Tom zkoušku měl. Zpívala jsem s Karlem Tesařem, k tomu jsem se dostala přes kamarádku z pedáku. Tesař výborně aranžoval a zpívala jsem tam některé Tomovy písničky. Hlavně jsem chtěla dodělat ten pedák.

Je naděje, že by se zopakoval loňský jubilejní koncert Sputniků?

Českými texty jsme chtěli vyjádřit, co nám muzika dávala

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Sobota, 14 Srpen 2010 22:54

Tom: Nejste sám, kdo mi tuhle otázku položil. V této chvíli nevím, ale budeme mít další jubileum - bude nám za chvíli sedmdesát, tak se uvidí. (smích)